

URZĄD STATYSTYCZNY W GDAŃSKU

OPRACOWANIA SYGNALNE

Gdańsk, sierpień 2004 r.

Aktywność ekonomiczna ludności ¹⁾ w województwie pomorskim w I kwartale 2004 r.

◆ Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej

W I kwartale 2004 r. zbiorowość aktywnych zawodowo liczyła 858 tys. osób, a biernych zawodowo – 732 tys. W porównaniu z poprzednim kwartałem liczba aktywnych zawodowo zwiększyła się o 56 tys. osób (o 7,0%), natomiast biernych zawodowo o 1 tys.

Na zmianę liczebności aktywnych zawodowo wpłynął przede wszystkim wzrost o 37 tys. liczby bezrobotnych, natomiast liczba pracujących wzrosła o 19 tys. osób.

Tabl. 1. Ludność aktywna i bierna zawodowo w wieku 15 lat i więcej w I kwartale 2004 r.

Wyszczególnienie	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo
	ogółem	pracujący	bezrobotni	
	w tys.			
Ogółem	858	662	196	732
mężczyźni	487	384	103	286
kobiety	371	278	92	446
Miasta	621	484	137	528
Wieś	237	178	59	204

Opisane zmiany spowodowały wzrost obciążenia pracujących osobami niepracującymi. W I kwartale 2004 r. na 1000 osób pracujących przypadają 1402 niepracujące, natomiast w poprzednim kwartale wskaźnik ten był niższy i wyniósł 1384.

Zbiorowość aktywnych zawodowo tworzą pracujący i bezrobotni. Do pomiaru poziomu aktywności zawodowej służy współczynnik wyrażający udział osób aktywnych zawodowo (pracujący i bezrobotni) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

W I kwartale 2004 r. ludność aktywna zawodowo stanowiła 54,0% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu z poprzednim kwartałem odnotowano wzrost współczynnika aktywności zawodowej o 1,7 pkt. Wzrost tego współczynnika dotyczył zarówno mieszkańców miast (o 2 pkt), jak i wsi (o 0,7 pkt). Zwiększenie ogólnego współczynnika było spowodowane przede wszystkim wzrostem poziomu aktywności zawodowej mężczyzn o 3,1 pkt.

Tabl. 2. Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej w I kwartale 2004 r.

Wyszczególnienie	2003		2004		
	I kwartał	IV kwartał	I kwartał		
	współczynnik aktywności zawodowej w %			+/- w porównaniu z :	
			I kw. 2003	IV kw. 2003	
Ogółem	54,6	52,3	54,0	-0,6	+1,7
mężczyźni	63,8	59,9	63,0	-0,8	+3,1
kobiety	46,1	45,5	45,4	-0,7	-0,1
Miasta	54,6	52,0	54,0	-0,6	+2,0
Wieś	54,6	53,0	53,7	-0,9	+0,7

◆ Pracujący

W I kwartale 2004 r. populacja pracujących liczyła 662 tys. osób i zwiększyła się w porównaniu z poprzednim kwartałem o 19 tys., tj. o 3,0%. Wzrost ten dotyczył tylko populacji mężczyzn – 29 tys. (8,2%), ponieważ liczba pracujących kobiet zmniejszyła się o 10 tys., tj. o 3,5%. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, znaczny wzrost liczby pracujących odnotowano na miejskim rynku pracy – 45 tys. (10,3%).

Podobnie jak w poprzednich latach, I kwartał br. był okresem sezonowego pogorszenia się sytuacji wśród mieszkańców wsi. W skali kwartału populacja pracujących na tym rynku pracy zmniejszyła się o 26 tys., tj. o 12,7%.

Do pomiaru wykorzystania zasobów pracy stosuje się wskaźnik zatrudnienia, który obrazuje udział pracujących w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

Tabl. 3. Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15 lat i więcej

Wyszczególnienie	2003		2004		
	I kwartał	IV kwartał	I kwartał		
	wskaźnik zatrudnienia w %			+/- w porównaniu z:	
			I kw. 2003	IV kw. 2003	
O g ó ł e m	41,7	41,9	41,6	-0,1	-0,3
mężczyźni	49,3	48,4	49,7	+0,4	+1,3
kobiety	34,6	36,0	34,0	-0,6	-2,0
Miasta	43,1	41,5	42,1	-1,0	+0,6
Wieś	37,6	42,8	40,4	+2,8	-2,4

W I kwartale 2004 r. pracujący stanowili 41,6% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu do sytuacji sprzed roku wskaźnik zatrudnienia pozostał w zasadzie na niezmiennym poziomie, wyjątek stanowił wskaźnik liczony dla mieszkańców wsi. Wyższy poziom tego wskaźnika w skali roku na wiejskim rynku pracy jest wynikiem wzrostu w tym

tym okresie liczby pracujących mieszkańców wsi. W porównaniu z poprzednim kwartałem spadek liczby pracujących kobiet oraz mieszkańców wsi znalazł odzwierciedlenie w zmianie wskaźnika zatrudnienia tych populacji.

Jednym z mierników opisujących sytuację na rynku pracy jest także wielkość populacji niepełnozatrudnionych²⁾. W I kwartale 2004 r. grupa ta stanowiła 7,6% ogółu pracujących (w poprzednim kwartale – 8,9%). Kobiety stanowiły 62,0% populacji. Większość niepełnozatrudnionych mieszkała w miastach - ich udział zwiększył się w I kwartale o 1,1 pkt i wyniósł 66,0%.

◆ Bezrobotni

W I kwartale 2004 r. odnotowano wzrost bezrobocia w porównaniu z poprzednim kwartałem. Zbiorowość bezrobotnych liczyła 196 tys. osób i zwiększyła się w kwartale o 37 tys. tj. o 23,3%. Wzrost liczby bezrobotnych w populacji mężczyzn wyniósł ponad 20 tys. osób, a wśród kobiet – 16 tys. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, populacja bezrobotnych zwiększyła się w mieście o ponad 26 tys. osób, a na wiejskim rynku pracy o 10 tys.

Spółród bezrobotnych spełniających kryteria stosowane w BAEL, odsetek zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy wyniósł 78,6%. Z tej grupy zasiłek dla bezrobotnych pobierało 20,1%.

Do oceny natężenia bezrobocia wykorzystuje się stopę bezrobocia wyrażającą udział bezrobotnych wśród aktywnych zawodowo w wieku 15 lat i więcej.

W I kwartale 2004 r. stopa bezrobocia wyniosła 22,8% i zwiększyła się o 3 pkt w stosunku do poprzedniego kwartału – w większym stopniu wzrosła wśród kobiet niż mężczyzn (odpowiednio 3,9 pkt i 2,2 pkt). W porównaniu z poprzednim kwartałem w większym stopniu wzrosła stopa bezrobocia na wiejskim rynku pracy – 5,5 pkt, niż w mieście – 1,9 pkt. Biorąc pod uwagę wykształcenie, najmniej zagrożone bezrobociem były osoby legitymujące się wykształceniem wyższym. W tej grupie stopa bezrobocia była najniższa i wyniosła 3,4%. Natomiast w trudnej sytuacji pozostawały osoby o najniższym poziomie wykształcenia. W I kwartale 2004 r. najwyższa stopa bezrobocia wystąpiła wśród osób z ukończoną (lub nieukończoną) szkołą podstawową i gimnazjum – 34,9%.

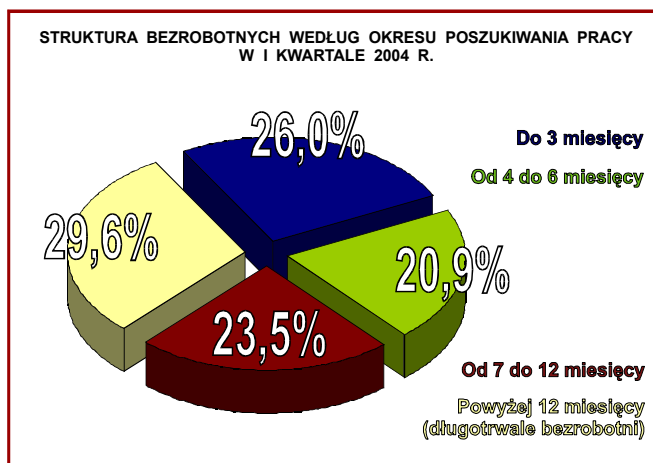
Tabl. 4. Stopa bezrobocia ludności w wieku 15 lat i więcej

Wyszczególnienie	2003		2004		
	I kwartał	IV kwartał	I kwartał		
	stopa bezrobocia w %			+/- w porównaniu z:	
			I kw. 2003	IV kw. 2003	
O g ó ł e m	23,7	19,8	22,8	-0,9	+3,0
mężczyźni	22,7	18,9	21,1	-1,6	+2,2
kobiety	24,9	20,9	24,8	-0,1	+3,9
Miasta	21,1	20,2	22,1	+1,0	+1,9
Wieś	31,3	19,4	24,9	-6,4	+5,5

◆ Źródła bezrobocia

W populacji bezrobotnych większość stanowią osoby, które chcą powrócić do pracy po przerwie. W I kwartale 2004 r. udział tej kategorii wśród ogółu bezrobotnych wyniósł 47,4%. Osoby, które straciły pracę i natychmiast podjęły starania, aby znaleźć następną stanowiły 34,2% bezrobotnych, a pierwszej w życiu pracy szukało 15,3% ogólnej liczby bezrobotnych. Najmniejszy udział w populacji bezrobotnych miały osoby, które zrezygnowały z poprzedniej pracy – 3,1%.

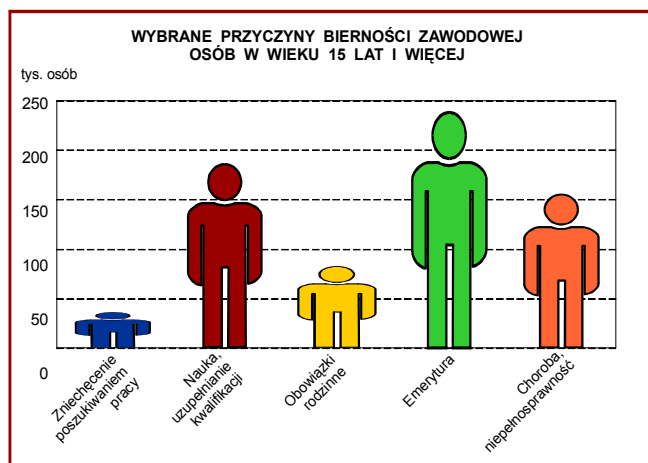
Główną przyczyną zaprzestania pracy przez bezrobotnych w I kwartale 2004 r. była likwidacja stanowiska lub zakładu pracy. Dotyczyło to 47,0% ogółu bezrobotnych uprzednio pracujących (bez osób, których przerwa w pracy wynosiła 8 lat lub dłużej). Kolejną, równie często wskazywaną przyczyną utraty pracy było wygaśnięcie umowy zawartej na czas określony. Odsetek osób, które straciły pracę z tej przyczyny wyniósł 24,1%.

◆ Bezrobocie długotrwałe

W I kwartale 2004 r. przeciętny czas poszukiwania pracy wyniósł 11 miesięcy i był dłuższy dla kobiet (ponad 13 miesięcy) niż dla mężczyzn (prawie 10 miesięcy). W porównaniu z poprzednim kwartałem czas poszukiwania pracy nie wydłużył się.

W I kwartale 2004 r. zbiorowość bezrobotnych długotrwałe poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) liczyła 58 tys. osób – stanowiło to 29,6% ogółu bezrobotnych. Bezrobocie długotrwałe częściej zagrażało kobietom niż mężczyznom. W populacji bezrobotnych kobiet 35,9% stanowiły osoby poszukujące pracy ponad rok, natomiast wśród mężczyzn odsetek ten wyniósł 24,3%.

◆ Bierni zawodowo

W I kwartale 2004 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła prawie 732 tys. osób i stanowiła 46,0% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej i w zasadzie nie zmieniła się w porównaniu z poprzednim kwartałem. Wśród biernych zawodowo przeważały kobiety, które stanowiły 60,9% ogółu. Większość ludności biernej zawodowo mieszkała w miastach – 72,1%. Osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 52,7% ogółu tej populacji. Biorąc pod uwagę wykształcenie, wśród biernych zawodowo najmniejszy odsetek stanowiły osoby z wykształceniem wyższym – 5,7%, a największy – z gimnazjalnym, podstawowym oraz niepełnym podstawowym – 47,7%.

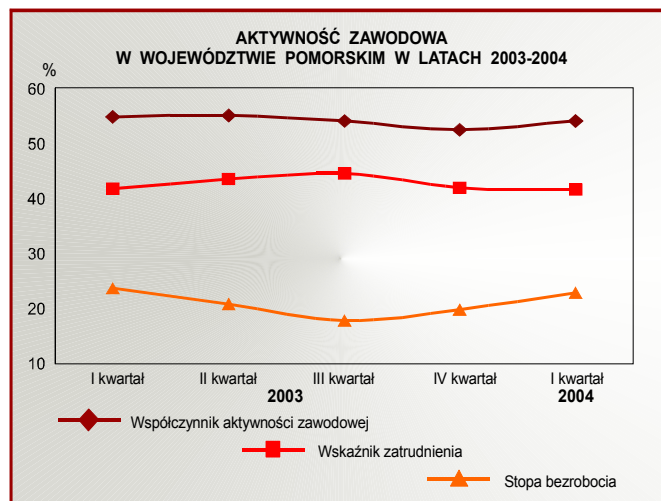
◆ Podsumowanie

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności przeprowadzonego w I kwartale 2004 r. wskazują, że sytuacja na rynku pracy jest nadal trudna. W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego odnotowano spadek zarówno liczby pracujących, jak i bezrobotnych.

Niekorzystne zmiany obserwowane w ostatnim roku dotyczyły przede wszystkim populacji kobiet i wpłynęły na pogłębienie się ich trudnej pozycji na rynku pracy.

W dalszym ciągu bardzo niekorzystna była sytuacja młodzieży na rynku pracy. Mimo, że stopa bezrobocia osób w wieku 15 – 24 lata zmniejszyła się w skali roku, to jednak jej poziom nadal jest wysoki.

Zagrożone bezrobociem były również osoby o niskim poziomie wykształcenia i bez przygotowania zawodowego. Najwyższą stopę bezrobocia zanotowano wśród osób z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym oraz gimnazjalnym. Nadal najniższe bezrobocie obserwowano wśród osób legitymujących się wykształceniem wyższym.

- 1) Informacja została opracowana na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności
- 2) Pracujący mniej niż 40 godzin tygodniowo, łącznie we wszystkich miejscach pracy, którzy chcieliby pracować dłużej niż obecnie, podejmują aktywne działania, aby znaleźć dodatkową pracę lub inną pracę główną w większym wymiarze czasu i są gotowi ją podjąć.